

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Alternativní zdroje financování podniku

Alternative Sources of Business Financing

STUDIJNÍ PROGRAM

Ekonomika a management

VEDOUCÍ PRÁCE

doc. JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D.

SLOUP

PAVEL

2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Sloup** Jméno: **Pavel** Osobní číslo: **475248**
Fakulta/ústav: **Masarykův ústav vyšších studií**
Zadávající katedra/ústav: **Institut ekonomických studií**
Studijní program: **Ekonomika a management**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Alternativní zdroje financování podniku

Název bakalářské práce anglicky:

Alternative Sources of Business Financing

Pokyny pro vypracování:

Cílem práce by mělo být pojednání o možnostech financování potřeb podniků za pomoci cizích zdrojů. Klasickým zdrojem financování jsou zdroje vlastní nebo cizí na bázi úvěru. Alternativní zdroje jsou však jiného charakteru a nejsou tak zcela využívány. Práce by se měla zaměřit na jiné - tzv. alternativní zdroje, kterými jsou např. leasing, emise dluhopisů, příp. další. Aplikační část práce by mohla zpracovat např. komparativní analýzu různých způsobů a kombinací při financování potřeb podniku.

Seznam doporučené literatury:

NĚMEC, Libor a Jana ZAHŘÁNKOVÁ. Finanční crowdfunding. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-980-0. MRKVIČKA, Josef a Jiří STROUHAL. Manažerské finance. 3., aktualiz. vyd. Praha: Institut certifikace účetních, c2014. Vzdělávání účetních v ČR (Institut certifikace účetních). ISBN 978-80-86716-92-3. REŽŇÁKOVÁ, Mária. Efektivní financování rozvoje podnikání. Praha: Grada, 2012. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-1835-4. ČIŽINSKÁ, Romana. Základy finančního řízení podniku. Praha: Grada Publishing, 2018. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0194-8. KISELÁKOVÁ, Dana a Miroslava ŠOLTĚS. Modely řízení finanční výkonnosti v teorii a praxi malých a středních podniků. Praha: Grada Publishing, 2017. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0680-6. KALOUDA, František. Finanční řízení podniku. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-756-6.

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

doc. JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D., institut veřejné správy a regionálních studií MÚ

Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **25.01.2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **29.04.2021**

Platnost zadání bakalářské práce: **19.09.2022**

doc. JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) práce

Mgr. František Hřebík, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Student bere na vědomí, že je povinen vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

Datum převzetí zadání

Podpis studenta

SLOUP, Pavel. *Alternativní zdroje financování podniku*. Praha: ČVUT 2020. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracoval samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citoval a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: 29. 04. 2021

Podpis:

Poděkování

Mé poděkování patří panu doc. JUDr. Ing. Otakaru Schlossbergerovi, Ph.D. za vedení a přínosné rady při zpracování této práce.

Abstrakt

Cílem práce by mělo být pojednání o možnostech financování potřeb podniků za pomoci cizích zdrojů. Klasickým zdrojem financování jsou zdroje vlastní nebo cizí na bázi úvěru. Alternativní zdroje jsou však jiného charakteru a nejsou tak zcela využívány. Práce by se měla zaměřit na jiné - tzv. alternativní zdroje, kterými jsou např. leasing, emise dluhopisů, příp. další. Aplikační část práce by mohla zpracovat např. komparativní analýzu různých způsobů a kombinací při financování potřeb podniku.

Klíčová slova

Financování podniku, leasing, faktoring, crowdfunding, úvěr

Abstract

The aim of the work should be to discuss the possibilities of financing the needs of companies with the help of external sources. The classic source of financing is own or foreign sources on the basis of a loan. However, alternative sources are of a different nature and are not fully used. The work should focus on others - the so-called alternative sources, such as leasing, bond issues, or. next. The application part of the work could process, for example, a comparative analysis of various ways and combinations in financing the needs of the company.

Key words

Enterprise financing, leasing, factoring, crowdfunding, loan

Obsah

Úvod	5
1 FINANCOVÁNÍ PODNIKU	8
1.1 Podnikové finance	8
1.2 Finanční řízení	8
1.3 Zdroje financování podniku	9
1.4 Druhy zdrojů financování.....	10
1.4.1 Vlastní a cizí zdroje financování	10
2 CROWDFUNDING	11
2.1 Definice pojmu crowdfunding	11
2.2 Druhy crowdfundingu	12
2.2.1 Nefinanční crowdfunding	12
2.2.2 Finanční crowdfunding	13
2.3 Výhody a rizika crowdfundingu	14
3 LEASING	16
3.1 Charakteristika leasingu.....	16
3.2 Typy leasingu	16
3.2.1 Operativní leasing.....	17
3.2.2 Finanční leasing	18
3.2.3 Členění podle zůstatkové hodnoty.....	19
3.3 Klíčové výhody a nevýhody leasingu	19
4 FAKTORING	21
4.1 Charakteristika faktoringu	21
4.2 Dělení faktoringu	21
4.2.1 Faktoring s regresí	22
4.2.2 Bezregresní faktoring	22
4.3 Správa pohledávek.....	23
4.4 Faktoring v České republice.....	23
4.5 Výhody a nevýhody faktoringu	23
5 ROZHODOVÁNÍ MEZI LEASINGEM A ÚVĚREM	26
5.1 Metoda čisté výhody leasingu	26

5.2	Metoda diskontovaných výdajů na leasing a úvěr	27
5.3	Modelový příklad	27
5.3.1	Pořízení automobilu s využitím úvěru	28
5.3.2	Pořízení automobilu s využitím leasingu	29
5.3.3	Metoda čisté výhody leasingu	30
5.3.4	Metoda diskontovaných výdajů na leasing a úvěr	33
	Závěr	38
	Seznam použité literatury	39
	Seznam tabulek	41

Úvod

Žijeme ve světě, kde se každým dnem člověku otevírá široká škála nových možností a příležitostí. Ve světě, kde si lidé chtějí plnit své sny, věnovat se činnostem, které je naplňují, tvořit hodnoty, zkrátka využít svých myšlenek a potenciálu. Spousta z nás se chce také vyhnout dennímu stereotypu v podobě monotónního zaměstnání a touží po svobodě a volnosti. Svě schopnosti a dovednosti tak čím dál tím více raději investujeme do aktivit soukromého podnikání nežli do firmy někoho jiného. Do roku 1989, ve kterém došlo ke změně ekonomických podmínek a znovuotevření trhu by si těžko někdo pomyslel, na jaké úrovni bude soukromé podnikání dnes. A právě možnost využít své nápady a myšlenky k vybudování vlastní firmy mě motivovala a inspirovala k výběru zvoleného tématu mé bakalářské práce. Navíc prohloubení znalostí v problematice efektivního financování s využitím jeho alternativních zdrojů bude pro mě velkým přínosem s ohledem na plány mého budoucího profesního života.

Ať už je nám podnikání koníčkem či hlavním zdrojem příjmů, k jeho vybudování, stabilizaci a rozvoji jsou v každém případě nutné finance. Kvalitní management, úspěšný marketing nebo produkt způsobující převrat jsou atributy vedoucí k úspěšnému podnikání. K jejich aplikaci je však za potřebí dostatečné množství finančních prostředků v různých fázích životního cyklu onoho schopného podniku. Zdrojů financování podniku je celá řada. Existuje vnitřní financování, kdy zdrojem kapitálu je podniková hospodářská činnost a financování externí, v jehož případě přichází kapitál z vnějšku. V takovém případě mluvíme o různých formách úvěrů, obligací, odkupů pohledávek nebo například leasingu, které spadají do kategorie alternativních zdrojů financování podniku. Substituty tradičních cest, tj. klasických zápůjček či úvěrů vedoucí k získání potřebného kapitálu, jako právě leasing, forfaiting nebo franšíza našly své uplatnění na finančním trhu a setkáváme se s nimi takřka denně.

Způsob financování někdy označovaný za moderní má však historii, která sahá až do doby sumerských říší nebo starověkého Řecka několik tisíc let dozadu. Již v těchto dobách se objevovaly smluvní vztahy podobné těm dnešním. Zaměříme-li se na novodobou historii, za zmínku stojí určitě průmyslová revoluce v 18. a 19. století, za které se objevuje schéma leasingu, ve kterém vystupuje výrobce produktu, od něhož putuje přes speciální finanční instituci, pořizující si věc do vlastnictví, výrobek až k zájemci. Při pohledu na crowdfunding můžeme konstatovat, že jeho počátky výrazně napomohly při dokončování stavby Sochy Svobody v USA. Tehdy kampaň v novinách The World zapříčinila, že finanční příspěvky tisíce Američanů umožnily dostavbu jedné z nejproslulejších památek. A faktoring pro změnu svého největšího rozmachu dosahoval hlavně ve 14. století v Anglii. Všechny zmíněné formy financování se postupem času vyvíjely a formovaly do podoby, jaké jsou nám známy dnes.

Spíše než historii se bude teoretická část práce věnovat základním principům financování podniku a podrobně se zaměří a představí 3 formy alternativního financování podniku. Konkrétně leasing, crowdfunding a faktoring. Kromě vysvětlení, jak jednotlivé metody získávání peněžních prostředků fungují, se práce zaměří na jejich výhody a nevýhody a uvede také příklady českých i mezinárodních

leasingových a faktoringových společností či crowdfundingových platforem. V této části práce využiji zejména metodu deskripce, ale také literární rešerše.

Praktická část bude na základě využití metody komparativní analýzy zjišťovat, které formy financování jsou pro modelový podnik v konkrétních situacích výhodnější. Srovnáním případů, kdy podnik využije klasický úvěr, či se rozhodne pro leasing, se pokusím zodpovědět výzkumnou otázku, která z těchto 2 forem dluhového financování je pro firmu výhodnější. Porovnání konkrétních hodnot má za cíl určit, který ze způsobů je efektivnější a jaká rizika, výhody či nevýhody jsou s nimi spojeny. Odpověď na tuto otázku proto byla stanovena jako hlavní cíl práce.

TEORETICKÁ ČÁST

1 FINANCOVÁNÍ PODNIKU

První kapitola se věnuje financování podniku, finančnímu řízení a podnikovým financím. Shrnuje základní informace a vysvětluje základní pojmy, bez kterých bychom se v dalším pokračování práce neobešli. Tyto skutečnosti napomáhají porozumět celé problematice. Kapitola obsahuje a charakterizuje druhy financování a popisuje zdroje financování včetně alternativních, těm se dále podrobně věnují následující kapitoly.

1.1 Podnikové finance

Jedním z předpokladů úspěšného vedení podniku je efektivní finanční řízení, které je velmi úzce spjata s podnikovými financemi. Podle Kaloudy jsou právě podnikové finance nejčastěji charakterizovány jako zdroj financování podnikatelských aktivit. K tomuto zdroji můžeme přistupovat 3 způsoby a chápat jej jako peněžní prostředky, kapitál či finanční zdroje obecně.

„Peněžní prostředky-obvykle v souvislosti s krátkým časovým horizontem podnikatelských aktivit.

Kapitál-pod tímto pojmem jsou vnímány především dlouhodobé zdroje financování podnikatelských aktivit. Alternativně jsou jako kapitál chápány všechny zdroje, u nichž předpokládáme, že budou podnikatelskými aktivitami zhodnoceny.

Finanční zdroje obecně-nejširší pojetí zdrojů financování podnikatelských aktivit, bez bližšího rozšíření podle času (krátkodobé, dlouhodobé) či účelu použití (zhodnocení v procesu podnikání).

Firemní finance mohou být rovněž chápány také v podobě množiny aktivit spojených s finančními zdroji, které vedou k realizování podnikatelských aktivit" (Kalouda, 2019).

Hrdý a Horová zmiňují definici, kdy „podnikové finance zachycují v peněžních jednotkách veškeré hmotné a nehmotné procesy, které v podniku probíhají a umožňují vyčíslení konečného efektu, který je výsledkem fungování celého systému."

Financím podniku rozumíme také jako peněžním vztahům, které mohou nabývat různých forem (Hrdý & Horová, 2009).

1.2 Finanční řízení

Podobně jako podnikové finance můžeme i finanční řízení pojmut z více úhlů pohledu. Autoři věnující se finančnímu řízení, nahlízejí na problematiku různě a zpravidla ve svých definicích představují teoretický i praktický pohled.

Podle Nývltové a Mariniče je ve finančním řízení zásadní optimální výběr získávání zdrojů financí externích i interních, včetně jejich dalšího využití s ohledem na finanční cíle. Za důležité rovněž považují měření a hodnocení finanční výkonnosti a oceňování podniku.

Kiseláková a Šofranková v souvislosti se strukturou finančního řízení zmiňují početné množství činností jako například zajišťování finančních zdrojů v různých fázích podniku, finanční rozhodování, plánování, rozdělování zisku nebo investování peněžních prostředků a další.

Balážová a Papcúnová rozdělují finanční řízení na strategické a operativní a považují ho za jednu ze základních oblastí řízení v každé organizaci. Podle autorek je cílem onoho řízení zajištění krátkodobé i dlouhodobé finanční rovnováhy a stability (Kiseláková, Šoltés, 2018).

Kalouda uvažuje nad finančním řízením jako na rozhodujícím nástrojem financí podniku. V rámci této úvahy zároveň definuje 3 základní funkce tohoto nástroje. Jsou jimi financování, investování a dividendová politika. V rámci řízení zdůrazňuje a považuje za důležité respektovat strategické účelové funkce, které slouží k hodnocení výkonnosti podniku (Kalouda, 2019).

Všechny činnosti spojené s finančním řízením jsou vykonávány za konkrétním účelem, respektive mají finanční cíle. Podnik většinou monitoruje větší množství finančních cílů a tyto cíle tvoří podstatnou část cílů ekonomických. Jejich význam se nachází hlavně při vyhodnocování celkové úspěšnosti podnikání a slouží jako hodnotící kritéria.

Existuje celý systém finančních cílů a mezi ty nejpodstatnější se řadí maximalizace tržní hodnoty, maximalizace interních zdrojů financování či maximalizace likvidity. Ne každá firma si však může dovolit vytyčovat zmiňované cíle a jejich záměrem může být například „pouhé“ přežití firmy. V případě většího počtu cílů může podnik sestavovat hierarchii finančních cílů firmy pro snazší orientaci (Mrkvička & Strouhal, 2014).

1.3 Zdroje financování podniku

K financování podniku může podnik využívat různé zdroje, kterých se firmám nabízí velké množství. Tyto zdroje jsou charakteristické rozdílnými vlastnostmi a pozitivním i negativním způsobem mohou ovlivňovat úspěšnost podnikání a také odlišně působit na tvorbu hodnoty podniku pro vlastníka (Wöhe & Kislingerová, 2007).

Přehled o zdrojích financujících podnikatelské aktivity poskytuje účetní výkaz, přesněji řečeno rozvaha. Na straně aktiv zobrazuje majetek, který podnik vlastní a na straně pasiv zachycuje zdroje, které používá k financování daných aktiv. Výjimkou může být majetek pořizovaný formou leasingu a stejně tak i finanční leasing jako zdroj financování. Tento styl financování není zahrnut v aktivech a ani majetek využíván k podnikatelské činnosti, který je takto financován, není zachycen v pasivech podrozvahy.

1.4 Druhy zdrojů financování

Druhy zdrojů financování podnikatelské činnosti lze pojmut z různých hledisek a můžeme je dělit několika způsoby. Jedno z kritérií, které má zásadní vliv na volbu způsobu financování podniku, je závislost na životním cyklu firmy. Volba způsobu financování se odvíjí od toho, zdali se podnik nachází ve fázi vzniku, růstu, stabilizace, poklesu apod. Kromě zmíněné formy rozdělení se zdroje běžně rozlišují na interní a externí, vlastní a cizí, tradiční a alternativní či krátkodobé a dlouhodobé.

1.4.1 Vlastní a cizí zdroje financování

Rozdělení podle původu zdrojů je považováno za základní. Na základě právního postavení poskytovatele kapitálu rozlišujeme vlastní zdroje financování a cizí zdroje financování.

Vlastní zdroje financování vznikají v rámci provozní činnosti podniku a jsou generovány v rámci přeměny vstupů na výstupy. V porovnání s cizími zdroji tvoří samofinancování obvykle větší částí zdrojů financování. Kromě vkladů podnikatele, zisků z minulých let, odpisů, rezerv, vkladů profesionálních investorů apod. mají charakter vlastních zdrojů i některé typy tzv. smíšeného financování např. emise prioritních akcií nebo vklad tichého společníka. Majitelům podílu na vlastním kapitálu náleží právo podílet se na řízení společnosti a tito spoluvlastníci mají zároveň také právo na podíl na likvidačním zůstatku a právo na podíl na zisku. Vlastní zdroje jsou vhodné zejména pro financování investic (Režňáková, 2012).

Z ekonomického hlediska lze cizí zdroje financování rozdělit na explicitně neúročené závazky, kdy se jedná zejména o závazky k zaměstnancům a závazky z obchodních vztahů a úročený cizí kapitál. Využití úročeného cizího kapitálu s sebou nese povinnost hrazení odměny věřiteli za poskytnutí zdrojů, a to ve formě úroku z výše nesplaceného dluhu. V rámci dluhového financování se poskytovatel kapitálu nijak nepodílí na řízení podniku a v roli věřitele pouze požaduje splácení dluhu nejpozději do konce doby splatnosti. Typickými příklady cizího zdroje financování jsou bankovní a obchodní úvěry, faktoring, forfaiting, leasing či prodej obligací (Wöhe & Kislingerová, 2007).

2 CROWDFUNDING

Druhá kapitola pojednává o crowdfundingu. Definuje samotný pojem, popisuje rozdíl mezi finančním a nefinančním crowdfundingem a zároveň zmiňuje jeho další business modely. Druhá polovina kapitoly charakterizuje za pomoci jednoduché komparace výhody a rizika této formy financování.

2.1 Definice pojmu crowdfunding

Jak už název napovídá, crowdfunding můžeme volně přeložit jako „financování veřejností“. V dokumentech od Evropské komise se objevuje termín „skupinové financování“, avšak první ekvivalent je vzhledem k samotnému vysvětlení pojmu považován za vhodnější. Cílem crowdfundingu je totiž financování konkrétního projektu a za tímto účelem se odpovědná osoba poptávající kapitál, kterou označujeme jako „fundraiser“, většinou obrací na anonymní veřejnost. Právě z důvodu cílení crowdfundingových kampaní na veřejnost, nikoli na konkrétní skupinu, je termín „financování veřejností“ příhodný. Poměrně mladá metoda je využívána jednotlivci nebo společnostmi k získávání finančních prostředků na jejich konkrétní projekty.

Alternativní forma financování zpravidla nahrazuje „tradiční způsoby“, jejichž prostřednictvím by se finanční prostředky zajišťovaly výrazně obtížněji. Aby fundraiser získal dostatečné množství financí a mohl realizovat své nápady, otevřeně vyzívá společnost, díky čemuž má možnost zajistit potřebné finanční prostředky od většího počtu subjektů, což je možné hlavně díky online platformám, prostřednictvím kterých se crowdfundingové kampaně publikují. Zpravidla fungují v podobě webových stránek a slouží nejen subjektům, které poptávají finanční prostředky, ale i veřejnosti která si zde může z jednotlivých projektů vybírat, kam investuje svoje volné finanční prostředky. Obvykle tak větší počet investorů přispívá po menších částkách v omezeném časovém horizontu (Němec & Zahránková, 2019).

Podobně charakterizuje crowdfunding ve své publikaci i Veverková a Kroupa, podle nichž je crowdfunding vhodnou volbou především k financování různých projektů. Investoři, kteří finančním příspěvkem podpoří daný projekt, jsou odměněni ze strany investora formou poděkování, službou či produktem, který bude skrze tuto platformu financován či také slevou na jejich službu či výrobek (Veverková & Kroupa 2017).

„Navzdory neexistující jednoznačné a univerzální definici však lze definovat tři základní znaky crowdfundingu:

- *relativně malé množství finančních prostředků, které poskytuje každý investor z řad veřejnosti;*
- *online povaha výzev k účasti na financování konkrétního projektu;*
- *existence online platformy, která má usnadňovat komunikaci mezi poskytovateli a příjemci finančních prostředků.“ (Němec & Zahránková, 2019)*

Může jít o financování startupů či podnikatelských projektů, v tomto případě jde o finanční crowdfunding. Naskýtá se také možnost financování pro bono neziskových projektů, uměleckých projektů apod. To je příklad crowdfundingu nefinančního (Němec & Zahránková, 2019).

2.2 Druhy crowdfundingu

Evropský orgán pro bankovníctví kategorizuje crowdfundingové modely do 4 skupin:

- darovací či donátorské,
- odměnové,
- úvěrové,
- investiční.

Donátorské modely crowdfundingu se týkají zpravidla neziskových projektů. Jejich podstata spočívá v darování finančních prostředků ze strany veřejnosti vlastníkům zmíněných projektů. A právě proto, že jde o model darovací, veřejnost, která poskytla peněžní prostředky neočekává jejich vrácení ani jiný způsob protiplnění ze strany vlastníka projektu (Němec & Zahránková, 2019).

Jednou z nejznámějších platforem, kde je možné podpořit dobročinné účely týkající se jednotlivců ale i větších organizací či skupin lidí, je platforma Gofundme (GoFundMe, 2021).

Dalším typem crowdfundingu je odměnový model. V tomto případě se poskytovatelům kapitálu dostává odměny, která může mít různou podobu, avšak zpravidla je nefinančního charakteru. Investoři z řad veřejnosti jsou tedy odměněni například vstupenkou na kulturní akci, jejíž organizace byla financována crowdfundingem či například výtiskem knihy, za jejímž vydáním stál právě crowdfunding. Zkrátka záleží na konkrétním financovaném projektu.

Tento model crowdfundingu definuje i Haas jako tzv. hédonismus, tento pojem může být volně překládán jako snaha o potěšení. Hodnotová nabídka ve formě projektu se snaží oslovit a přilákat potenciální investory, kterým je následně na oplátku poskytnuta nepeněžní odměna a zároveň šance uspokojit zvědavost, současně je přiměje cítit se jako inovátoři (Haas et al., 2014).

Zbylé dva modely crowdfundingu na rozdíl od odměnového a donátorského modelu spočívají podle Němce a Zahránkové ve finančním protiplnění. Vlastník projektu se zavazuje buďto získané prostředky vrátit, anebo nabídnout investorům majetkovou účast v projektu či jinou formu podílu ze zisku, kterého konkrétní projekt v budoucnu dosáhne (Němec & Zahránková, 2019).

2.2.1 Nefinanční crowdfunding

Na základě toho, co za poskytnuté finanční prostředky investoři získávají se crowdfunding může dělit dále na finanční a nefinanční.

Jak název napovídá, nefinanční crowdfunding vychází ze skutečnosti, kdy poskytovatelé neočekávají jakýkoliv výnos, podíl nebo jinou formu finančního protiplnění. Smyslem projektů, které jsou založené na bázi nefinančního crowdfundingu, jsou většinou různé charitativní akce, veřejné sbírky zkrátka nevýdělečné projekty.

„Community crowdfunding“, jak bývá nefinanční forma tohoto zdroje financování rovněž označována, kromě donátorského crowdfundingu zahrnuje také odměnový model neboli „reward based“, který přispěvatelům nabízí nejrůznější formy nefinančních odměny. Jejich hodnota bývá zpravidla menší, než je výše finančního příspěvku (Němec & Zahránková, 2019).

Jako jeden z prvních a zároveň z pohledu českých občanů jeden z nejvýznamnějších příkladů nefinančního crowdfundingu bývá zmíněna výstavba budovy Národního divadla v Praze, která byla financována prostřednictvím veřejných sbírek (Hithit, 2021).

2.2.2 Finanční crowdfunding

Za předpokladu, kdy poskytovatel očekává nějakou formu finanční návratnosti jeho investice, je řeč o finančním crowdfundingu. Řadí se sem například skupinové financování (lending-based crowdfunding), peer-to-peer úvěrování, equity financování a další.

Lending-based crowdfunding, který by se dal přeložit jako crowdfunding na základě půjček, spočívá stejně jako každá forma crowdfundingu v otevřené výzvě žadatelů k poskytnutí potřebných finančních prostředků. Prostřednictvím třetí strany je výzva adresována veřejnosti s tím rozdílem, že finanční prostředky jsou poskytovány dočasně na základě smlouvy o úvěru či zápůjčce. Žadatel, který vyhledává alternativní formu, jak financovat projekt, svůj podnik menšího či středního objemu, anebo začínající společnost (startup), tak přislubuje splacení jistiny buďto bez, ale většinou i s úrokem (EUROPEAN BANKING AUTHORITY, 2015).

Další formou finančního crowdfundingu může být securities-based crowdfunding, který funguje obdobně jako lending-based model, ale namísto poskytování prostředků k financování formou smlouvy o úvěru či zápůjčce, se zde využívá dluhových cenných papírů či směnec. Veřejná nabídka a emise těchto dluhových cenných papírů, které jsou nejčastěji dluhopisy, jsou tedy žadateli zdrojem financování podniku či projektu. Obsah dluhopisů je různorodý a kromě těch jednoduchých, které jsou úročeny fixní úrokovou sazbou, je možné setkat se také se složitější formou, která může například nabízet inkorporované právo, nárokující si budoucí podíl na zisku či tržbách financovaného projektu či podniku (Němec & Zahránková, 2019).

Mezi finanční crowdfunding lze řadit i peer-to-peer úvěrování, zkráceně P2P. Půjčky typu peer-to-peer jsou alternativou bankovní půjčky, avšak místo půjček od jediného zdroje si firmy mohou půjčit od desítek i stovek jednotlivců, kteří jsou ochotni propůjčit své finance. Poskytovatelé financí takzvaní „crowdlenders“, často nabízejí úrokovou sazbu, za kterou by půjčovali a budoucí dlužníci poté vybírají a přijímají nejvýhodnější nabídky. Tento styl financování je zpravidla zprostředkováván prostřednictvím internetových platforem, které slouží i k porovnávání věřitelů s dlužníky, protože jejich povinností je chránit zájmy investorů i půjčujících si podniků. Tyto platformy skupinového financování obvykle vyžadují po zainteresovaných subjektech finanční účty a obchodní zájmy a každá žádost o půjčku je náležitě spravována (European Commission, nedatováno).

Jedna z forem tohoto alternativního zdroje financování, v jehož rámci očekávají přispěvatelé nějakou podobu finanční návratnosti, je také equity crowdfunding. Setkat se lze rovněž s přívlaskem investiční. Své využití nachází často u začínajících společností v rané fázi. Equity crowdfunding v zásadě nabízí cenné papíry společnosti řadě potenciálních investorů výměnou za financování. Každý investor má nárok na podíl ve společnosti úměrný jeho investici. Proces crowdfundingu, který tedy spočívá v prodeji podílů v podniku investorům, se provádí na specializovaných online platformách. Mezi ty nejvýznamnější na světě lze řadit platformy Wefunder a StartEngine, z českých zástupců je možné zmínit například Fundlift. Hlavní myšlenkou onoho investičního crowdfundingu je získat požadovaný kapitál prostřednictvím menších příspěvků od velkého počtu investorů, a to je právě hlavní rozdíl oproti konvenčním metodám získávání kapitálu, které primárně spoléhají na investice od malé skupiny profesionálních investorů (Corporate Finance Institute, 2021).

2.3 Výhody a rizika crowdfundingu

Spíše než definovat výhody a nevýhody je vhodnější popsat faktory, které mohou být považovány za výhody a také zmínit jistá rizika, která jsou spojená s crowdfundingem.

Z výhodu se určitě dá považovat možnost využití crowdfundingu jako zdroje financování pro menší subjekty a projekty, které nemají přístup k bankovnímu financování a nemohou získat finanční prostředky ani jiným způsobem, například za pomoci rizikového kapitálu. Tento lepší přístup k financím podporuje podnikání a také může mít vliv na růst a tvorbu pracovních míst. Dále se jako výhodné může jevit to, že majitelé projektů mohou snáze a šířeji budovat vztahy s potenciálními zákazníky a investory a mají také možnost trh „otestovat“ (Němec & Zahránková, 2019).

Kromě budování vztahů je s crowdfundingem často také zmiňováno ověření zájmu veřejnosti. Snadno lze zjistit, zdali veřejnost projektu věří a shledávají v něm potenciál. Pokud jsou navíc investoři ochotni přispět, je to znak toho, že podnikatelský záměr či nápad má smysl, jelikož došlo k přesvědčení jednoho z nejnáročnějších z široké veřejnosti. Častokrát mají navíc investoři bohaté zkušenosti, existuje proto šance na získání odborné rady. Šance získání rady či zpětné vazby, je vysoká a vždy má pro majitele projektu určitý význam (Steinberg & DeMaria, nedatováno).

V případě odměnového crowdfundingu může být výhodou i samotná odměna poskytovaná za finanční příspěvek investorovi z široké veřejnosti. Ta totiž dokáže přímo oslovit nové budoucí zákazníky, protože odměna ve formě prezentovaného produktu může vyvolat očekávání ještě před tím, než se začne vyrábět a získá tím na větší popularitě. Skutečnost, že v případě nedostatku investovaných financí, se vrátí finance investorům zpět a majitelé projektu nemusí platit žádné poplatky, i přestože byla sbírka na projekt neúspěšná, je jistě další nespornou výhodou, která majitele projektu v této volbě financování spíše podpoří.

Kromě faktorů, které působí pozitivně a potenciálním zájemcům o využití této alternativní formy financování ukazují kladné stránky a výhody crowdfundingu, existují i jistá rizika s crowdfundingem spojená.

Pro finanční i nefinanční typ crowdfundingu je společné riziko podvodu. V praxi tedy hrozí, že vybrané finanční prostředky nebudou použity pro účely, které byly uvedeny a prezentovány v daných projektech. Hlavní příčinou této hrozby je skutečnost, že v rámci internetové komunikace může v dnešní době snadno dojít k šíření podvodných zpráv či nepravdivých prohlášení. Dalším rizikem, které souvisí s finančním crowdfundingem je to, že příspěvatelům se nedostane slíbeného protiplnění a je tomu tak z důvodu selhání projektu nebo podvodu. Toto riziko, které bývá označováno jako kreditové, je však typické u převážné většiny typů investic, ale v crowdfundingu je navíc umocněno nevyvážeností dostupných informací mezi investory a vlastníky projektu. Největšímu množství rizik čelí skupinu investorů, kteří se kromě rizika podvodu a kreditového rizika musejí vypořádat také například s právním rizikem, operačním rizikem, nedostatkem transparentnosti či zavádějícími informacemi a rizikem likvidity. Některým z těchto rizik čelí i majitelé projektů, respektive dlužníci. V neposlední řadě existují rizika i pro samotné crowdfundingové platformy, které mohou být například zneužívány k praní špinavých peněz (Němec & Zahránková, 2019).

3 LEASING

Další alternativní formou financování podniku je leasing, v dnešní době jeden z nejrozšířenějších způsobů financování podniku. Služba, která je často prezentována různými reklamními spoty, má své pevné místo na finančním trhu a bývá využívána především při pořizování automobilů, stavebních či zemědělských strojů ale i výpočetní techniky. Leasing je pružný nástroj financování potřeb podniku a největším rozdílem v porovnání s ostatními způsoby financování je fakt, že využití poskytnutého majetku uživatelem v podnikání nevyplývá z vlastnictví tohoto majetku. Třetí kapitola se věnuje právě charakterizaci leasingu, popisu jeho členění a porovnání jeho výhod a nevýhod.

3.1 Charakteristika leasingu

Leasing je definován například jako „*nástroj pro využívání majetku (po určitou dobu), aniž by se stal vlastnictvím uživatele*“ (Kalouda, 2019).

Čižinská popisuje leasing ve větším rozsahu a charakterizuje jej jako právní vztah, ve kterém vystupují 3 strany. Jsou jimi dodavatel, pronajímatel a nájemce. Pronajímatel, který získává dlouhodobý majetek od dodavatele a stává se tak vlastníkem, následně poskytuje užívání daného majetku nájemci, který se tak stává uživatelem. Užívání pronajímaného předmětu je poskytováno na předem určenou dobu a za stanovenou částku. Tak autor popisuje leasing nepřímý. Za předpokladu, že výrobce dlouhodobého majetku je současně také pronajímatelem, jedná se o přímou formu leasingu. Na popisovanou alternativu financování podniku je nahlíženo i z pohledu podnikového financování, je považována ze speciální formu financování investiční činnosti podniku cizím kapitálem (Čižinská, 2018).

Jako „*třístranný právní vztah*“ označuje leasing i Režňáková. Dále ho popisuje jako způsob pořízení majetku za účelem dosažení výnosů i přesto, že podnik (budoucí uživatel) majetek nevlastní (Režňáková, 2012).

3.2 Typy leasingu

Kromě přímého a nepřímého lze leasing členit podle dalších hledisek. Nejvýznamnější kritérium, podle kterého rozlišujeme různé typy leasingu, je na základě smluvního ujednání. Ve zkratce jde o to, jestli se majetek vrací pronajímateli, anebo zda přechází vlastnictví na nájemce. Pakliže se majetek vrací, jde o operativní leasing, v případě leasingu finančního se majetek převádí do vlastnictví uživatele (Čižinská, 2018).

Další rozdělení tohoto univerzálního finančního nástroje je na základě typu leasingového nájemce nebo leasingového pronajímatele, v neposlední řadě rozlišujeme různé druhy dle zůstatkové hodnoty na konci doby nájmu (Šindelka, 2007).

3.2.1 Operativní leasing

Operativní neboli provozní leasing je zpravidla krátkodobý nájemní vztah, přičemž ekonomická životnost majetku je delší než samotná doba pronájmu. Zásadním rozdílem oproti finančnímu leasingu je fakt, že předmět poskytovaný nájemci se po skončení smlouvy vrací do vlastnictví zpět pronajímateli. Jde vlastně o zápůjčku majetku, kde je nájemné ve formě splátek a výše úplaty zahrnuje většinou amortizaci předmětu leasingu, finanční služby poskytované společností, pojištění předmětu, různé administrativní poplatky a servisní náklady. Je důležité zmínit, že v rámci splátek nájemce platí pouze rozdíl mezi pořizovací a zůstatkovou cenou, nikoli celou cenu např. vozidla. Protože se majetek následně vrací pronajímateli, všechna rizika a užitek spojené s vlastnictvím a plynoucí z používání nese právě pronajímatel. Jeho další zodpovědností je rovněž oprava a servis majetku a zpravidla i jeho údržba. Smlouva je vypověditelná a nájemce nemá během jejího trvání právo na koupi majetku. Při domluvě obou stran je však možné po ukončení smlouvy předmět ponechat k odkoupení. Maximální doba pronájmu se odvíjí od stupně opotřebení předmětu a minimální délka zpravidla není limitována. Provozní leasing je využíván pro zajištění dostupnosti majetku, který nemá potenciál trvalého využití. Předmětem nájemního vztahu bývají často speciální techniky ve stavebnictví, automobily a další přepravní prostředky či jiné dopravní mechanismy, tedy věci, které jsou častokrát využívány pouze sezónně. Může být využíván ale i v případě absence peněžních prostředků nutných ke koupi daného předmětu. Pak je například možné za předpokladu výhodné nájemní ceny uzavřít smlouvu na tak dlouho, aby zůstatková cena na konci jejího trvání byla co nejnižší a nájemce mohl následně předmět výhodně odkoupit. I přesto, že veškeré nepříjemnosti jsou řešeny leasingovou společností, jak již bylo zmíněno, veškerá rizika spojená s pronájmem má již pronajímatel zahrnutý v ceně služby, a proto může být označení „výhodné odkoupení“ relativní.

Nadstavbou operativního leasingu je produkt full-service leasing, který představuje představuje komplexní správu nejčastěji vozového parku. Služby zahrnuté ve full-service leasingu jsou následující: záruční a pozáruční servis, údržba, výměna a uskladnění pneumatik, zajištění veškerých zákonných povinností jako silniční daň, poplatek za rádio, zákonné pojištění, havarijní pojištění a další administrativu. Výhodou, kterou tento produkt přináší, je snížení provozních nákladů. Podnik, kterému je služba poskytována, totiž ušetří náklady za pojištění, pravidelnou údržbu a mzdové náklady na pracovníky, kteří by jinak měli provoz dané služby na starost a odpovídali by za tyto činnosti. Snížení provozních nákladů lze dosáhnout díky úsporám leasingových společností, a to úspory z rozsahu, kterých mohou dosahovat vzhledem k většímu objemu realizovaných obchodů. Smlouvy full-service leasingu jsou nabízeny buď jako uzavřené, anebo otevřené. Rozdílem těchto dvou forem smluv je, že v případě otevřené smlouvy vzniká nájemci nárok na vrácení přebytku na zaplaceném nájemném. Ten může vzniknout po odečtu všech výdajů spojených s údržbou vozidla a také po zohlednění míry opotřebení vozidla. Stejně jako u klasické formy operativního leasingu lze konstatovat, že podstatná část leasingu movitých věcí směřuje hlavně do průmyslu a stavebnictví. (Režňáková, 2012).

3.2.2 Finanční leasing

Jako významnější formu popisuje finanční leasing Kalouda. Rovněž ho charakterizuje jako dlouhodobý pronájem a přirovnává jej ke klasické formě financování v podobě úvěru. Vzhledem k rovnosti doby pronájmu a ekonomické životnosti předmětu leasingu popisuje autor kapitálový leasing jako trvalé pořízení majetku formou splátek (Kalouda, 2019).

Největší rozdíl v porovnání s operativním leasingem je tedy právní a vyplývá z „povinnosti“ převedení majetku do vlastnictví po dokončení jeho splácení. Můžeme konstatovat, že další podstatnou odlišností je převedení všech rizik a výnosů, spojených s fungováním zařízení ze strany pronajímatele na nájemce. Nájemce zároveň čelí nebezpečí zastarání technickým pokrokům, omezení či dokonce ztrátě možnosti použití pronajatého objektu během základní nájemní doby. Další povinnosti, které přísluší nájemci, jsou náklady na pojištění, opravy a údržbu pronajatého objektu a také rizika náhodného zničení i odcizení. V případě krádeže zůstává nájemci povinnost platit leasingové splátky. Jedním z dalších rizik této formy financování může být také prodloužení s platbami. I v případě, že už se pronajatý objekt vrátil pronajímateli, je nájemce povinen splatit zbývající nájemní splátky. Smlouva tohoto typu může nájemce samozřejmě vypovědět, je třeba však počítat s jistými riziky. Pouze v případě nepředvídatelné budoucí skutečnosti lze za předpokladu dohody smluvních stran anebo při souhlasu pouze pronajímatele zrušit smlouvu (Wöhe, Kislingerová, 2007).

Nejběžnější formou leasingu, se kterou se setkáváme je, tzv. leverage leasing. Jde o leasingový vztah, kde navíc figuruje věřitel, kterým bývá banka, pojišťovna nebo např. penzijní fond. Leasingová společnost jako pronajímatel financuje pořízení pronajímaného majetku jen z části a zbytek je hrazen vkladem věřitele, který na nákup předmětu leasingu poskytuje úvěr. Právě věřitelé se přednostně podílejí na výnosu z leasingových splátek, ale nemají právo vyžadovat po pronajímateli splacení prostředků, které vložili do pořízení pronajímané věci a musí se tedy zajišťovat jinak (Kalouda, 2019).

Z pohledu daňové problematiky finančního leasingu v ČR jsou při plnění několika podmínek náklady na leasingové splátky pro nájemce daňově účinné. 3 zmíněné podmínky zní takto:

- „*doba nájmu musí odpovídat délce daňového odpisování v souladu se Zákonem o daních z příjmů (výjimky pro odpisové skupiny 2 a 3), přičemž u nemovitých věcí činí alespoň 30 let,*
- *po ukončení finančního leasingu musí být zajištěn bezprostřední převod vlastnických práv na nájemce a majetek musí být zařazen do obchodního majetku nájemce, a*
- *kupní cena nesmí být vyšší než zůstatková cena vypočtená při rovnoměrném odpisování dle Zákona o daních z příjmů k datu prodeje“*

(Mrkvička, Strouhal, 2014).

Vzhledem k faktu, že po celou dobu pronájmu vlastní pronajímaný majetek pořád leasingová společnost a odepisuje jej, nejsou majetek ani závazky s ním spojené evidovány v účetních výkazech nájemce. To způsobuje podhodnocení celkové výše investovaného kapitálu a současně také dochází k nadhodnocování jeho výnosnosti. Nevykazování leasingového majetku ani leasingových splátek

v bilanci podniku způsobuje podhodnocení podílu dluhu na celkovém kapitálu a zkresluje tak informace o zadluženosti podniku (Režňáková, 2012).

V případě finančního leasingu se lze setkat dále s formou tzv. zpětného leasingu neboli „back lease“, jak se alternativně nazývá tato modifikovaná forma finančního leasingu. V tomto případě však budoucí nájemce nejprve zakoupí daný majetek. Následuje odkoupení předmětného zařízení leasingovou společností, která ho pak následně pronajme zpět původnímu majiteli na základě leasingové smlouvy. Hlavními důvody této operace jsou, že původní majitel, který se stává nájemcem, získává finanční prostředky a ty může použít k financování dalších aktivit a dochází také k formálnímu snížení zadluženosti. V rozvaze na straně aktiv se díky odprodeji sníží podíl dlouhodobého majetku a vzroste množství peněz na bankovním účtu. Díky tomu je formálně dosaženo souladu mezi dlouhodobými zdroji podniku a jeho dlouhodobým majetkem. Snížení zadluženosti je však formální, protože na rozdíl od rozvahy, kde nejsou vykazovány, vzrostou ve skutečnosti podniku závazky vůči leasingové společnosti (Režňáková, 2012).

3.2.3 Členění podle zůstatkové hodnoty

Další rozdělení leasingu spočívá na základě zůstatkové hodnoty na konci doby nájmu. Rozlišujeme proto 3 druhy leasingu. Prvním typem je leasing s plnou amortizací. Protože doba ekonomické životnosti se v tomto případě rovná době leasingu, zůstatková hodnota je nulová nebo velmi nízká. Nájemné je pronajímateli placeno v průběhu leasingového období a zcela pokrývá náklady leasingové společnosti, které vznikají při pořízení zařízení a v průběhu leasingu. Zahrnuje a pronajímateli přináší rovněž předem stanovený zisk (Šindelka, 2007).

Oproti tomu leasing s částečnou amortizací má kratší dobu pronájmu, než je doba ekonomické životnosti. Pronajímatel následně musí řešit, co se bude dít s majetkem a jaké bude jeho další využití. Běžnými řešeními bývá kupříkladu prodloužení nájmu, prodej majetku či další pronájem. Právě kvůli otázce dalšího využití logicky vyplývá, že výše splátek bude vyšší.

Posledním typem na základě rozdělení podle zůstatkové hodnoty je leasing s dělbou zbytkové hodnoty. V tomto případě má nájemce závazek následně majetek prodat za předem dohodnutou cenu, kterou inkasuje pronajímatel. Pakliže je prodejní cena vyšší, rozdíl se dělí mezi pronajímatele a nájemce (Kalouda, 2019).

3.3 Klíčové výhody a nevýhody leasingu

Jako každá forma financování má i leasing své výhody a nevýhody či omezení. Z pohledu nájemců můžeme za výhodné dle mého názoru označovat následující:

- Skutečnost, že si může pořídit majetek i přesto, že nemá dostatečné množství finančních prostředků, anebo je nechce jednorázově vynaložit na pořízení daného majetku. Platba je tedy prováděna formou splátek a náklady jsou rozloženy.
- Zvýšení likvidity firmy a pokles rizika ve spojitosti s investováním.

- Konkurenceschopnost firmy se zvyšuje díky možnosti pružně reagovat na měnící se poptávku.
- Leasingové platby jsou náklady firmy a díky tomu je možná daňová úspora.

Některé z charakteristik leasingu by se však daly považovat za méně výhodné:

- Náklady na leasing bývají obvykle vyšší než při využití interních zdrojů nebo úvěru. Není tomu však pravidlem, protože leasing může být za určitých podmínek méně nákladný než úvěr.
- V českých podmínkách úprava leasingu nemovitostí neumožňuje nájemci zahrnout do nákladů celou leasingovou cenu a v případě finančního leasingu nedovoluje předmět leasingu odpisovat.
- Leasingovou smlouvu lze obtížně vypovědět a v případě bankrotu leasingové společnosti je nájemci odebrán předmět leasingu i přesto že do té doby hradil všechny závazky, které plynou z leasingové smlouvy (Kalouda, 2019).

4 FAKTORING

Dalším zdrojem financování, který se řadí do kategorie alternativních, je faktoring. Nestandardizovaný produkt nabízený finančními společnostmi se na trhu může vyskytovat za různých podmínek a jeho podstatou je postoupení nebo správa pohledávek. Své využití mnohdy nachází u malých a středně velkých podniků, pro které představuje zajímavou a dosažitelnou formu financování i vzhledem ke zpřísnujícím se podmínkám bank při poskytování úvěrů. Volba této alternativy finančního zdroje je často zapříčiněna rizikem nedobytnosti pohledávek či dlouhými lhůtami jejich splácení, které mohou následně způsobovat druhotnou platební neschopnost ba dokonce mohou v některých případech být pro podnik likvidační. Kapitola pojednává o jeho výhodách i nevýhodách, a kromě charakterizace samotného faktoringu uvádí jeho různé formy.

4.1 Charakteristika faktoringu

Kalouda spojuje faktoring hlavně s krátkodobým financováním a definuje jej jako prodej pohledávek daného podniku faktorovi, ze kterého se po odkupu pohledávky stává věřitel. Faktorem může být banka či specializovaná faktoringová instituce a pohledávky jsou faktorem nakupovány v době před jejich splatností (Kalouda, 2019).

Wöhe a Kislingerová popisují faktoring jako formu financování, která pomáhá podniku zvýšit likviditu, anebo je využívána také při ochraně úvěrových rizik. Činnost financující instituce neboli faktora dle nich spočívá v získání pohledávky a zároveň nesení rizika neodbytnosti zmíněných pohledávek. Kromě těchto služeb je institucí v rámci tohoto obchodního vztahu financování poskytováno rovněž například vedení saldokonta odběratelů, převzetí vymáhání dluhů či vystavování faktur pro smluvní partnery (Wöhe, Kislingerová, 2007).

Režňáková ve své publikaci faktoring charakterizuje jako úplatné postoupení krátkodobých pohledávek, které dosud nebyly splatné, směrem na faktoringovou společnost, přičemž se tomu tak děje za předem dohodnutých finančních i věcných podmínek. A právě z důvodu, že v rámci faktoringu jde o postoupení pohledávek, jež jsou součástí oběžného majetku, považuje autorka faktoring za formu krátkodobého financování (Režňáková, 2012).

4.2 Dělení faktoringu

Kromě níže zmíněného dělení faktoringu na regresní a bezregresní může být faktoring dělen na základě teritoriálního hlediska. Největší zastoupení má v tomto případě tuzemský faktoring. Méně praktikovaný je faktoring exportní, v jehož rámci jsou pohledávky odkoupeny zahraničním subjektem při exportu zboží. Posledním typem a nejméně využívaným v rámci naší republiky je importní faktoring, kde je pohledávka postoupena od zahraniční faktoringové společnosti za tuzemským odběratelem na faktoringovou společnost českého původu (Režňáková, 2012).

Faktoring se také dá rozdělit podle toho, v jaké formě je uskutečněn. V praxi se většinou provozuje otevřená forma či systém, ale existuje skrytý systém faktoringu. V otevřeném systému je na účtech smluvních partnerů upozorněno na postoupení pohledávky, dále je také zmíněno, že platit je třeba faktoringové instituci. Faktoringová společnost rovněž v případě prodlení okamžitě upomíná dlužníka svého partnera. Oproti tomu v případě skrytého systému putuje platba od zákazníka k faktoringové společnosti přes smluvního partnera. Upomenutí o prodlení plateb taktéž není posíláno od faktoringové instituce přímo zákazníkovi, ale upomínka je zaslána prostřednictvím smluvního partnera. Děje se tomu tak zejména proto, že smluvní partner má možnost pozdržet upomínky např. u zákazníků, kteří jsou obzvláště důležití (Wöhe & Kislingerová, 2007).

4.2.1 Faktoring s regresí

Faktoring se vyskytuje ve 2 základních formách, přičemž tou první je tzv. regresivní faktoring. Název napovídá, že v tomto případě se pohledávka může „vrátit“ od faktora zpět k jejímu postupiteli. Znamená to, že v případě faktoringu s regresí nenese faktoringová společnost riziko platební neschopnosti nebo nevěle odběratele, ale pouze přebírá vlastnictví pohledávky. V případě, že je pohledávka nedobytná, vrací ji po uplynutí předem domluvené lhůty faktor zpět a zbývající částku, která nebyla uhrazena, musí původní majitel pohledávky uhradit faktorovi ve lhůtě, která byla stanovena ve smlouvě (Müllerová, 2009).

4.2.2 Bezregresní faktoring

Bezregresní faktoring bývá někdy označován literaturou také jako pravý faktoring a faktor v tomto případě narozdíl od regresní formy nese riziko nezaplacení pohledávky ať už z důvodu platební neschopnosti nebo nevěle dlužníka. Neexistuje zde tedy možnost regrese neboli zpětného postihu prodávajícího v případě, že kupující by pohledávku neuhradil. Pohledávka za zákazníkem je tedy přebrána faktorem a její hrazení probíhá na účet faktora namísto klientova účtu (Müllerová, 2009).

Současně vzniká nový závazek faktora za klientem. Výše závazku je smluvně dána a její výše většinou odpovídá hodnotě pohledávky, od které se specializovaná společnost odečítá režijní náklady, rizikovou provizi, případně další náklady spojené se službou a hlavně úrok za dobu do splatnosti pohledávky. Úrok představuje výnos faktora kapitálu neboli diskont a celkový zisk faktora v rámci koupě pohledávky, ve kterém jsou zohledněny náklady na její nákup a další související náklady, se nazývá inkaso (Kalouda, 2019).

Bezregresní forma faktoringu může být prováděna i za spoluúčasti klienta. Pokud je faktorem přebíráno riziko insolvence zákazníka se zmíněnou spoluúčastí klienta, pak jde o bezregresní faktoring se spoluúčastí a znamená to, že hodnota pohledávky nebude uhrazena v plné výši. Faktoringová společnost odkupuje pohledávku za částku ve výši nominální hodnoty, která je ponížena o dohodnutou částku spoluúčasti. Úvěr poskytovaný faktorem klientovi, je také tedy nižší právě o spoluúčast (Müllerová & Škampa, 2007).

4.3 Správa pohledávek

Kromě výše zmíněných forem faktoringu existuje i smluvní vztah, v rámci kterého faktor pouze spravuje pohledávky. Faktoringová společnost poskytuje služby, které jsou prováděny při vymáhání a správě pohledávek, avšak nepřebírá riziko neuhrazení a taktéž nepřebírá pohledávku do svého vlastnictví. Úhrady od zákazníka zpravidla putují na účet faktora a následně po odečtu splátky úvěru a poplatku za správu pohledávky je zbylá částka uhrazena klientovi (Müllerová, 2009).

4.4 Faktoring v České republice

V České republice působí v rámci Asociace factoringových společností šest institucí, přičemž firem poskytujících služby faktoringu je u nás početnější množství. ČSOB Factoring, Factoring ČS, Factoring KB, UniCredit Factoring, Raiffeisenbank a Bibby Financial Services, jsou však členy zmíněné asociace, významně se podílí na factoringových službách v Česku a jsou řazeny mezi ty nejvýznamnější (CLFA, 2021).

Při pohledu na tržní podíl je za poslední čtyři roky tou nejúspěšnější společností Factoring KB, jež dosáhla i na ocenění britské společnosti Global & Finance (KB Factoring, 2021).

4.5 Výhody a nevýhody faktoringu

Z pohledu klienta se opět dá uvažovat nad klady i zápory této formy financování. Pohledy na faktoring se mohou lišit povahou potenciálního klienta nebo například situací, ve které se podnik, uvažující nad touto variantou, nachází. Při zohlednění těchto faktorů můžeme tvrdit, co lze považovat za výhody a co za nevýhody.

Z pohledu prodávajících podniků lze za výhody považovat několik skutečností.

Klient obvykle získává obratem od factoringové společnosti zálohu ve výši 80 - 90% nominální hodnoty pohledávky. Tento fakt umožňuje firmám zrychlený příjem finančních prostředků, které lze ihned následovně využít několika způsoby, a to například k pokrytí vlastních nákladů, investicím nebo možnosti pružně reagovat na změny na trhu. Díky tomu se může také firma vyhnout insolvenční a být konkurenceschopnější (Kalouda, 2019).

V případě nebankovního faktoringu, je volba této alternativní formy financování vhodná i pro firmy, které působí na trhu po krátkou dobu, či jsou naprostými nováčky bez historie. Zde totiž factoringová společnost dbá více na bonitu klientova zákazníka než na bonitu samotného klienta.

Dalším výhodou může být vyhnout se administrativním povinnostem a péči o inkaso a také výdajů s ním spojených. Pokud jde o bezregresní faktoring, pohledávka přechází do vlastnictví faktora a starosti s úhradami a celkově platební morálkou jsou činnostmi, které již nejsou dále klientovou povinností a jejich vykonání je na faktorovi (Ifactoring, 2018).

Jako výhodu naopak z pohledu organizace, jíž je pohledávka postoupena, lze považovat zkrátka zisk faktora a z té samé perspektivy lze najít a označit jako nevýhodu samotné přebírání rizika při nákupu pohledávek.

Výhoda jedné strany tohoto obchodního vztahu může často symbolizovat nevýhodu subjektu na opačné straně. Skutečnost, že klient obětuje rentabilitu likviditě má svoji cenu a dá se považovat za nevýhodu. Náklady na faktoring, se totiž mohou projevit v podobě růstu cen za nabízené zboží nebo služby (Kalouda, 2019).

Znepokojující podmínkou, která může ovlivnit to, jestli vůbec faktoringová společnost pohledávku bude financovat, je bonita odběratele. Na základě dostupných zdrojů si faktor může zjistit, zdali bude zákazník, lépe řečeno odběratel, schopný plateb a v případě že ne, nemusí se ani postoupení pohledávky uskutečnit. Důležitá je tedy pověst a ekonomické výsledky za předchozí období působení odběratele. Historii zákazníka lze těžko ovlivnit, a i z toho důvodu může být tento fakt považován za nevýhodu.

Na závěr je třeba zmínit, že i v případě postoupení pohledávky a převzetí zodpovědností týkajících se plateb a dalších záležitostí, se klient neboli dodavatel nevyhne povinnostem, které plynou z poskytnutých služeb či zboží. Mezi ně se řadí například odpovědnost v momentě škody či poškození, které jsou zapříčiněny vadným výrobkem anebo nesprávně poskytnutou službou (Ifaktoring, 2018).

PRAKTICKÁ ČÁST

5 ROZHODOVÁNÍ MEZI LEASINGEM A ÚVĚREM

V této části práce budu na příkladu modelové společnosti, která je imaginární, porovnávat pořízení nového užitkového vozu prostřednictvím finančního leasingu a úvěru. Za pomoci metody diskontovaných výdajů na leasing a úvěr, metody čisté výhody leasingu a uvážení ostatních specifik jednotlivých forem financování určím, která z těchto dvou forem bude pro modelový podnik za příslušných podmínek vhodnější a také výhodnější z hlediska dopadu na výši daně z příjmu.

Při volbě financování podnikových investic ať už prostřednictvím leasingu či některou z forem dlouhodobého úvěru se zvyšuje podnikové finanční riziko. Alternativa v podobě leasingu je velmi blízká financování prostřednictvím úvěrů. V obou dvou případech podnik přijímá závazek, v rámci kterého je povinen hradit v delším časovém horizontu splátky, jež zahrnují úmor daně částky, která je rovna výši úvěru, nebo v případě leasingu pořizovací ceně a úrok. Pakliže není podnik schopen splácet tyto splátky splácet, zhoršuje se mu platební bilance a hrozí mu úpadek nebo konkurenční řízení.

I přes určité znaky podobnosti však existují rozdíly mezi těmito metodami financování. Pořízený majetek, který je financován úvěrem, je ve vlastnictví podniku. Podnik je také povinen hradit úmor a úrok z úvěru a také uskutečňovat odpisy. V případě finančního leasingu zůstává pořizovaný dlouhodobý majetek v pronajímatelově vlastnictví a nájemce ho tedy neodepisuje, ale jen využívá. Současně hradí leasingové splátky a většinou se mu dostává možnost odkupu majetku po skončení doby leasingu.

Existuje řada modelových postupů sloužící k porovnání ekonomické výhodnosti koupě na úvěr či leasingu. Tyto přístupy byly vytvořeny v rámci finanční teorie a leasingové praxe. Hlavními faktory, na které je třeba při rozhodování nahlížet, jsou úrokové sazby a systém splátek, sazby odpisů a metody odepisování, faktor času, který je vyjádřen diskontní sazbou za účelem aktualizace peněžních toků, výše a průběh leasingových splátek a v neposlední řadě daňové aspekty. Právě daňové aspekty mohou mnohdy znamenat zásadní rozdíl, jelikož znamenají různá daňová zvýhodnění a také představují odpisový, úrokový a leasingový daňový štít (Valach & kolektiv, 2010).

5.1 Metoda čisté výhody leasingu

Jeden z postupů, který využiji na modelovém příkladu je Metoda čisté výhody leasingu. Principem tohoto postupu je porovnání čistých současných hodnot investic financovaných úvěrem a leasingem. V případě, že čistá současná hodnota investice financovaná úvěrem je menší než čistá současná hodnota investice financovaná leasingem, je výhodné zvolit formu financování majetku právě leasingem. Pakliže je tomu naopak, jako vhodnější a výhodnější varianta se jeví financování formou úvěru. Tyto hodnoty lze definovat a vyjádřit pomocí matematického vzorce takto:

Rovnice 1: Výpočet ČVL

$$\text{ČVL} = K - \frac{\sum_{n=1}^N L_n \times (1-d) + \sum_{n=1}^N d \times O_n}{(1+i)^n} \quad (1)$$

Kde ČVL je čistá výhoda leasingu,
K kapitálový výdaj,
 L_n leasingové splátky v jednotlivých letech životnosti,
d daňová sazba,
 O_n daňové odpisy v jednotlivých letech životnosti,

n	jednotlivá léta životnosti,
N	doba životnosti,
i	úrokový koeficient upravený o vliv daně.

Z uvedeného vzorce lze vyčíst, že pokud je výsledek ČVL kladný, pak je výhodnější zvolit financování majetku formou leasingu. V opačném případě, kdy je ČVL negativní a její výsledek záporný, je výhodnější financování s využitím úvěru (Valach & kolektiv, 2010).

5.2 Metoda diskontovaných výdajů na leasing a úvěr

Druhou metodou k rozhodování mezi leasingem a koupí na úvěr je metoda diskontovaných výdajů na leasing a úvěr. Proces rozhodování je možné v tomto postupu popsat čtyřmi kroky:

- Prvním krokem je kvantifikace výdajů vzniklých v souvislosti s leasingem, přičemž výdaje jsou sniženy o daňovou úsporu.
- Následuje rovněž kvantifikace výdajů ponížených o vliv daní, které tentokrát vznikly v souvislosti s pořízením úvěru.
- Třetí krok spočívá v aktualizaci zmíněných výdajů, přihlížíme-li k času, ve kterém byly vynaloženy.
- Na závěr zbývá už jen posoudit a vybrat tu variantu, která má nejnižší celkové diskontované výdaje (Valach & kolektiv, 2010).

5.3 Modelový příklad

Firma Střechy SUP (Střechy SUP s. r. o.) vznikla v roce 2011 a zabývá se především řemesly pokrývačství, klempířství a tesařství. Společnost provádí kompletní dodávku střešních materiálů a realizuje rekonstrukce starých a montáž nových střech plochých i šikmých včetně všech pokrývačských, klempířských i tesařských prací. V praxi služba zahrnuje konzultaci a doporučení nejvhodnějšího řešení, tvorbu cenové nabídky, kompletní dodávku materiálů a montážní práce. K realizaci společnost využívá kvalitních materiálů předních výrobců prověřených značek a disponuje také nezbytnými certifikáty a osvědčeními, které prokazují absolvování školení o výrobcích, které firma používá při své práci. Společnost působí hlavně v rámci Plzeňského kraje, avšak lokace přijatých zakázek někdy sahá i za jeho hranice. Střechy SUP s. r. o. je rodinná firma, která se během svého působení na trhu dostala do povědomí hlavně díky spolehlivosti a vysoké kvalitě odváděných služeb. Jejich vizitkou je včas a precizně odvedená práce a svůj „rukopis“ zanechali již na stovkách střech u nás. V současné době firma zaměstnává 6 zaměstnanců.

Střechy SUP s. r. o. je měsíčním plátcem DPH. Za účelem zvýšení konkurenceschopnosti a rozšíření své působnosti se společnost rozhodla pořídit nový automobil. Již několikrát se totiž stalo, že firma Střechy SUP s. r. o. byla nucena odmítnout lukrativní zakázku kvůli nedostatku automobilů a počtu zaměstnanců. Jedním z dalších důvodů je nárůst počtu zaměstnanců v blízké době, protože syn hlavního klempíře firmy dokončuje studium odborného učiliště a rád by dále působil v této firmě. Na základě předchozího průběžného prověřování jeho schopností, díky jeho prokazatelným kvalitám v oboru, lidským sympatiím a předpokladu, že syn současného zaměstnance snadno zapadne do kolektivu společnosti, což je pro firemní kulturu velice důležité, souhlasili všichni zaměstnanci s jeho přijetím. Firma se tedy z těchto důvodů rozhodla pro koupi nového automobilu. Zdrojem financování koupě nového automobilu bude finanční leasing či úvěr, protože firma nechce snížit svou likviditu a v současné chvíli vzhledem k jejím pravidelným nákladům nemá celou částku, která je potřeba ke koupi. Na základě pozitivní zkušenost s vozy francouzského výrobce Renault, byl výběr nového vozu snadný. Z nabídky užitkových vozů této značky si zástupci firmy

vybrali model Renault Master L3H2 180k. Třímístná dodávka s velkým úložným prostorem disponuje všemi vlastnostmi, které si zaměstnanci vytyčují jako ty nejdůležitější. Cena automobilu je 719 850 Kč (včetně DPH). Dodávka bude využívána jen k výdělečné činnosti, nikoli za účely osobní přepravy. Předpokládaný datum podpisu smlouvy a předání automobilu je 30.6. 2021. Protože automobil spadá do druhé odpisové skupiny a zároveň společnost chce, aby leasingové splátky splnily podmínku daňové uznatelnosti nákladů, rozhodla se společnost rozložit finanční leasing na 5 let.

Tabulka 1: Nabídka od Renault Trucks

Model	Renault Master
Barva	Bílá
Verze	Master L3H2 180k
Výkon	132 kW
Objem	2 298 cm ³
Počet míst	3
Počet dveří	5
Druh paliva	Diesel
Maximální povolená hmotnost	3500 Kg
Cena bez DPH	595 000 Kč
Cena včetně DPH	719 950 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování z údajů dostupných z webových stránek Renault Trucks.

5.3.1 Pořízení automobilu s využitím úvěru

Vzhledem k tomu, že firma Střechy SUP s. r. o. vedou svůj účet u banky Air Bank, zkontaktovali její zástupci pověřenou osobu z banky, aby zjistili všechny podstatné informace a podmínky v případě, že by chtěli získat úvěr ve výši 719 950 Kč. Po domluvené schůzce zjistili následující informace. Pakliže si chce společnost půjčit 719 950 Kč a úvěr by byl poskytnutý na 5 let, banka nabízí úrokovou sazbu ve výši 4,2 % p. a. Nezbytnou podmínkou k tomu, aby mohl být úvěr uzavřen, je doložení daňového přiznání za jedno zdaňovací období společnosti bance.

Tabulka 2: Nabídka od banky Air Bank

Výše úvěru	719 950 Kč
Úroková sazba	4,2 %
Doba trvání úvěru	5 let
Forma splátek	měsíčně
Počet splátek	60
Výše měsíční splátky	13 552 Kč
Výše roční splátky	162 630 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování z údajů dostupných na webových stránkách banky

5.3.2 Pořízení automobilu s využitím leasingu

Pro financování leasingem si společnost na základě doporučení a předchozí zkušenosti vybrala společnost Raiffeisenbank Leasing, s.r.o. Ke zvolení právě této instituce ji vedly i možnosti, které v rámci finančního leasingu nabízejí. Společnost Střechy SUP s. r. o. si může zvolit výši akontace, která může být i nulová, na konci financování má klient finančního leasingu předkupní právo na zakoupení předmětu, lze si také zvolit délku splácení a podmínkou, která však může být považována za výhodu je povinné havarijní pojištění. Co se týče pojištění, nabízí Raiffeisenbank Leasing s.r.o. také možnost pojištění všech oken automobilu. Podmínky, které si leasingová společnost klade, spočívají v podkladech, které je třeba doložit ke schválení. Kromě žádosti o financování je zapotřebí také finančních výkazů za poslední ukončený rok, tzn. daňového přiznání, rozvahy a výkazu zisků a ztrát. Těchto výkazů není zapotřebí v případě nových a předváděcích vozidel do 300 000 Kč vč. DPH a minimální akontace 20 %, nových a předváděcích vozidel do 1 000 000 Kč vč. DPH a minimální akontace 25 %, ojetých vozidel do 1 000 000 Kč vč. DPH a minimální akontace 25 % nebo nových motocyklů a čtyřkolek do 540 000 Kč vč. DPH a minimální akontace 35 %. Ani jedna z možností však není případ tohoto finančního leasingu a při nulové akontaci a době splácení na pět let byly vypočteny měsíční splátky leasingu, které činí 13 507 Kč. Ve splátkách je zahrnuto povinné ručení, ale havarijní není součástí základní kalkulace. Jelikož je havarijní pojištění s 10% spoluúčastí nepovinnou doplňkovou službou, pro účely výpočtu bude uveden i výpočet se zahrnutými náklady na tuto položku. První mimořádná splátka bude uhrazena do měsíce ode dne podpisu smlouvy. Je třeba také zmínit zpoplatnění některých administrativních úkonů, které mohou být považovány za nevýhodu, ale ne vždy k nim dochází. Společnost například účtuje:

- poplatek 1 000 Kč při jednorázové změně splátky, zkrácení platebního kalendáře a změně splatnosti splátek
- poplatek 5 000 Kč při změně pojišťovny nebo způsobu pojištění z pojištění sjednaného nebo zprostředkovaného Raiffeisenbank Leasing, s.r.o.
- poplatek 500 Kč za souhlas s užíváním předmětu financování 3. osobou.

Všechny uvedené částky poplatků jsou bez DPH.

Tabulka 3: Nabídka od Raiffeisenbank Leasing, s.r.o.

Pořizovací cena vozu (včetně DPH)	719 950 Kč
Část kupní ceny hrazená klientem (0 %)	Bez akontace
Výše úvěru	719 950 Kč
Měsíční splátka bez pojištění	13 507 Kč
Měsíční splátka s pojištěním	15 507 Kč
Roční splátka leasingu bez pojištění	162 088
Roční splátka leasingu s pojištěním	168 088
Doba trvání leasingu	5 let
Počet pravidelných splátek	60
Frekvence splátek	měsíční

Zdroj: Vlastní zpracování z údajů dostupných z webových stránek Raiffeisenbank Leasing, s.r.o.

5.3.3 Metoda čisté výhody leasingu

Pro výpočet čisté výhody leasingu je třeba si určit a případně dopočítat všechny potřebné ukazatele, které jsou při porovnávání leasingu a úvěru nezbytné.

Protože se společnost rozhodla v případě leasingu pro akontaci ve výši 20 % z ceny automobilu, první mimořádná splátka má hodnotu 143 990 Kč. Aby bylo možné zahrnout celou částku do daňově uznatelných nákladů, je třeba ji časově rozlišit, protože do každého roku spadá jen její část. Proto je akontace poměrně rozložena podle doby splácení do 5 splátek. Každý rok tedy bude do nákladů zahrnuta částka 28 798 Kč.

Do vzorce (1) je třeba si určit hodnotu kapitálového výdaje (K), která je v našem případě rovna výši získaného úvěru, což je 719 950 Kč. Doba životnosti (N) je 5 let a daňová sazba (d) vzhledem k tomu, že podnik je společnost s ručením omezeným, odpovídá sazbě daně z příjmů právnických osob a to je 19 %. Úroková míra (i), která je opravena o vliv daně se vypočte podle vzorce:

Rovnice 2: Výpočet úrokové míry

$$i_{2021-2025} = \text{úroková míra z úvěru} \times (1 - d) \quad (2)$$

Za úrokovou míru z úvěru se dosadí úrok nabídnutý bankovní institucí, který je 4,2 % a (d) již bylo zmíněno výše, jeho hodnota je 19 %.

$$i_{2021-2025} = 0,042 \times (1 - 0,19)$$

$$i_{2021-2025} = 0,03402 = 3,402 \%$$

Poslední položkou, kterou si je třeba určit pro výpočet čisté výhody leasingu, jsou odpisy majetku v jednotlivých letech životnosti. Protože automobil patří do odpisové skupiny 2, odpisování probíhá po dobu 5 let. I přesto, že hmotný majetek, zařazený ve druhé odpisové skupině a zakoupený v období od 1. ledna 2020 do 31. prosince 2021 může být mimořádně odepsán během 24 měsíců, podnik Střechy SUP s. r. o. bude odpisovat automobil standardním způsobem. V případě mimořádných odpisů by totiž leasing musel být sjednán pouze na dva roky, a ne na pět let. Výši odpisů lze spočítat lineárně či zrychleně. V tomto příkladě, budou vypočteny odpisy oběma způsoby.

Tabulka 4: Roční odpisová sazba v %

Odpisová skupina	Sazby v prvním roce odpisování	Sazba v dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5

Odpisová skupina	Sazby v prvním roce odpisování	Sazba v dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Zdroj: Vlastní zpracování na základě § 31 ZDP

S využitím výše zmíněných sazeb, respektive koeficientů pro odpisování se rovnoměrné odpisy vy počítají podle uvedených vzorců:

Rovnice 3: Výpočet rovnoměrných odpisů v prvním roce

$$O_{2021} = \text{vstupní cena} \times (\text{koeficient v prvním roce odpisování}/100) \quad (3)$$

Rovnice 4: Výpočet rovnoměrných odpisů v dalších letech

$$O_{2021} = \text{vstupní cena} \times (\text{koeficient v dalších letech odpisování}/100) \quad (4)$$

Jak již bylo zmíněno, pořizovaný majetek patří do odpisové skupiny 2. Sazba, která bude následně využita pro výpočet lineárních odpisů tedy podle zařazení odpovídá v prvním roce 11 % a ve zbývajících letech 22,25 %.

Rovnoměrné odpisy budou tedy po dosazení do rovnice (3) a (4) vypočteny následovně:

$$O_{2021} = 719\,950 \times 0,11 = 79\,194,5$$

$$O_{2022-2025} = 719\,950 \times 0,2225 = 160\,188,875$$

Druhou možností odpisů jsou tedy zrychlené. Podle níže uvedené tabulky se přiřadí koeficient jednotlivým odpisovým skupinám a ten je následně dosazen do vzorců pro výpočet zrychlených odpisů v prvním roce a v letech následujících. Na rozdíl od lineárních, kdy se odpisy dostávají během let do nákladů rovnoměrně, jsou zrychlené odpisy v prvních letech vyšší.

Tabulka 5: Koeficienty pro zrychlené odpisování

Odpisová skupina	Sazby v prvním roce odpisování	Sazba v dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Zdroj: Vlastní zpracování na základě § 32 ZDP

Zrychlené odpisy v prvním roce se vypočítají dle vzorce:

Rovnice 5: Zrychlené odpisy v prvním roce

$$O_{Z2021} = \text{vstupní cena} / \text{koeficient v prvním roce odpisování} \quad (5)$$

A odpisy v dalších letech podle vzorce:

Rovnice 6: Zrychlené odpisy v dalších letech

$$O_{Z2022-2025} = \frac{2 \times \text{zůstatková cena}}{\text{koeficient platný v dalších letech} - \text{rok odepisování}} \quad (6)$$

Po dosazení do rovnic (5) a (6) jsou známy hodnoty odpisů a jsou zobrazeny v následující tabulce.

Tabulka 6: Zrychlené odpisy

Rok	Zůstatková cena	Roční odpis	Oprávký celkem
2021	575 960	143 990	143 990
2022	345 576	230 384	374 374
2023	172 788	172 788	547 162
2024	57 596	115 192	662 354
2025	0	57 596	719 950

Zdroj: Vlastní zpracování

Všechny potřebné ukazatele, které se využívají v rámci výpočtu čisté metody leasingu, která napomáhá při rozhodování mezi financováním leasingem nebo koupí na úvěr jsou sepsané níže a může se přejít k samotnému výpočtu.

Tabulka 7: Všechny potřebné ukazatele pro výpočet ČVL

Kapitálový výdaj (K)	719 950 Kč
Doba životnosti (N)	5 let
Úroková sazba úvěru	4,2 %
Roční úvěrová splátka	162 630 Kč
Roční leasingová splátka	162 088 Kč
Daňová sazba (d)	19 %
Úroková míra (i)	3,078 %
Rovnoměrný odpis první rok (O_{Z2021})	79 194 Kč
Rovnoměrný odpis další roky ($O_{Z2022-2025}$)	160 189 Kč
Zrychlený odpis první rok (O_{Z2021})	143 990 Kč
Zrychlený odpis druhý rok (O_{Z2022})	230 384 Kč
Zrychlený odpis třetí rok (O_{Z2023})	172 788 Kč
Zrychlený odpis čtvrtý rok (O_{Z2024})	115 192 Kč
Zrychlený odpis pátý rok (O_{Z2025})	57 596 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Nyní vše dosadíme do vzorce (1) nejprve s rovnoměrnými odpisy.

$$\begin{aligned} \check{C}VL &= K - \frac{\sum_{n=1}^N L_n \times (1-d) + \sum_{n=1}^N d \times O_n}{(1+i)^n} \\ \check{C}VL &= 719\,950 - \left(\frac{162\,088 \times (1-0,19) + 0,19 \times 79\,194}{(1+0,03402)^1} + \frac{162\,088 \times (1-0,19) + 0,19 \times 160\,189}{(1+0,03402)^2} \right. \\ &\quad + \frac{162\,088 \times (1-0,19) + 0,19 \times 160\,189}{(1+0,03402)^3} + \frac{162\,088 \times (1-0,19) + 0,19 \times 160\,189}{(1+0,03402)^4} \\ &\quad \left. + \frac{162\,088 \times (1-0,19) + 0,19 \times 160\,189}{(1+0,03402)^5} \right) \\ \check{C}VL &= 719\,950 - \left(\frac{146\,338}{1,03402} + \frac{161\,727}{1,06920} + \frac{161\,727}{1,10557} + \frac{161\,727}{1,14318} + \frac{161\,727}{1,18207} \right) \\ \check{C}VL &= 719\,950 - (141\,523 + 151\,260 + 146\,284 + 141\,471 + 136\,817) \\ \check{C}VL &= \mathbf{2\,595} \end{aligned}$$

Čistá výhoda leasingu vyšla kladná, což znamená, že je výhodnější financování leasingem.

Následuje výpočet s využitím zrychlených odpisů.

$$\begin{aligned} \check{C}VL &= K - \frac{\sum_{n=1}^N L_n \times (1-d) + \sum_{n=1}^N d \times O_n}{(1+i)^n} \\ \check{C}VL &= 719\,950 - \left(\frac{162\,088 \times (1-0,19) + 0,19 \times 143\,990}{(1+0,03402)^1} + \frac{162\,088 \times (1-0,19) + 0,19 \times 230\,384}{(1+0,03402)^2} \right. \\ &\quad + \frac{162\,088 \times (1-0,19) + 0,19 \times 172\,788}{(1+0,03402)^3} + \frac{162\,088 \times (1-0,19) + 0,19 \times 115\,192}{(1+0,03402)^4} \\ &\quad \left. + \frac{162\,088 \times (1-0,19) + 0,19 \times 57\,596}{(1+0,03402)^5} \right) \\ \check{C}VL &= 719\,950 - \left(\frac{158\,649}{1,03402} + \frac{175\,056}{1,06920} + \frac{164\,121}{1,10557} + \frac{153\,178}{1,14318} + \frac{142\,234}{1,18207} \right) \\ \check{C}VL &= 719\,950 - (153\,429 + 163\,726 + 148\,449 + 133\,993 + 120\,326) \\ \check{C}VL &= \mathbf{27} \end{aligned}$$

I v tomto případě vyšla hodnota čisté výhody leasingu kladná, tedy pozitivní a je výhodnější financování koupě majetku formou leasingu. Při využití rovnoměrných odpisů však hodnota čisté výhody leasingu byla větší, využití lineárních odpisů je proto výhodnější než využití zrychlených.

5.3.4 Metoda diskontovaných výdajů na leasing a úvěr

Využitím dalšího postupu, a to metody diskontovaných výdajů na leasing a úvěr, srovnám výhodnost obou dvou forem financování. Pomocí čtyř kroků, během kterých kvantifikuji výdaje ponížené o daňovou úsporu a které budou také časově aktualizované, docílím výsledku této komparace s využitím diskontovaných výdajů. Forma financování, jejichž hodnota bude menší, bude pro společnost výhodnější.

Tabulka 8: Kvantifikace výdajů ve spojitosti s leasingem

Rok	Leasingová splátka	Daňová úspora	Výdaje na leasing po zdanění
2021	162 088	30 797	131 291
2022	162 088	30 797	131 291
2023	162 088	30 797	131 291
2024	162 088	30 797	131 291
2025	162 088	30 797	131 291
Celkem	810 440	153 984	656 456

Zdroj: Vlastní zpracování na základě knihy Investiční rozhodování a dlouhodobé financování

Výdaje na leasing budou v každém roce stejné a po odečtení 19% daňové úspory vznikají výdaje na leasing po zdanění.

Ke kvantifikaci výdajů spojených s úvěrem je třeba vypočítat roční splátku úvěru, která se vypočítá podle níže uvedeného vzorce.

Rovnice 7: Výpočet roční splátky úvěru

$$\text{Roční splátka úvěru} = \text{jistina} \times \frac{\text{úroková sazba úvěru}}{1 - (1 + \text{úroková sazba úvěru})^{-n}} \quad (7)$$

Kde n je doba trvání úvěru.

Do vzorce (7) se dosadí a výsledek roční splátky je 162 630 Kč.

$$\text{Roční splátky úvěru} = 719\,950 \times \frac{0,042}{1 - (1 + 0,042)^{-5}} = 162\,630$$

Tabulka 9: Kvantifikace úroku podle umořovacího schématu

Rok	Počáteční stav úvěru	Roční splátka	Roční úrok	Roční úmor	Konečný stav úvěru
2021	719 950	162 630	30 238	132 392	587 558
2022	587 558	162 630	24 677	137 953	449 605
2023	449 605	162 630	18 883	143 747	305 859
2024	305 859	162 630	12 846	149 784	156 075
2025	156 075	162 630	6 555	156 075	0

Zdroj: Vlastní zpracování na Základě knihy Investiční rozhodování a dlouhodobé financování

V tabulkách 10 a 11 jsou vyjádřeny výdaje které vznikají při pořízení automobilu prostřednictvím úvěru. Uvedené jsou zde i roční úroky a roční odpisy, které je možné využít a odečíst ze základu daní.

Tabulka 10: Kvantifikace výdajů spojených s úvěrem po zdanění a s využitím lineárních odpisů

Rok	Roční splátka	Úrok	Odpisy	Celkové snížení daňového základu	Daňová úspora	Výdaj na úvěr po zdanění
2021	162 630	30 238	79 194	109 432	20 792	141 838
2022	162 630	24 677	160 189	184 866	35 125	127 505
2023	162 630	18 883	160 189	179 072	34 024	128 606
2024	162 630	12 846	160 189	173 035	32 877	129 753
2025	162 630	6 555	160 189	166 744	31 681	130 949

Zdroj: Vlastní zpracování na Základě knihy Investiční rozhodování a dlouhodobé financování

Tabulka 11: Kvantifikace výdajů spojených s úvěrem po zdanění a s využitím zrychlených odpisů

Rok	Roční splátka	Úrok	Odpisy	Celkové snížení daňového základu	Daňová úspora	Výdaj na úvěr po zdanění
2021	162 630	30 238	143 990	174 228	33 103	129 527
2022	162 630	24 677	230 384	255 061	48 462	114 168
2023	162 630	18 883	172 788	191 671	36 417	126 213
2024	162 630	12 846	115 192	128 038	24 327	138 303
2025	162 630	6 555	57 596	64 151	12 189	150 441

Zdroj: Vlastní zpracování na Základě knihy Investiční rozhodování a dlouhodobé financování

Aby bylo možné porovnat výdaje s přihlédnutím času, je třeba leasingové a úvěrové výdaje vynásobit odúročitelem, který představuje úrokovou sazbu opravenou o daňovou sazbu a je opět časově aktualizován. Odúročitel se vypočítá dosazením hodnot do vzorce (8) a následně se časově aktualizuje podle vzorce (9).

Rovnice 8: Výpočet odúročitele

$$i_o = i \times d \quad (8)$$

Rovnice 9: Časově aktualizovaný odúročitel

$$i_{o2021-2025} = \frac{1}{(1+i)^t} \quad (9)$$

Kde t je doba životnosti.

V tomto případě má odúročitel hodnotu 0,00798.

$$i_o = 0,042 \times 0,19 = 0,00798$$

Tabulka 12: Kvantifikace časově aktualizovaných výdajů s využitím lineárních odpisů u úvěru

Rok	Výdaje na leasing po zdanění	Odúročitel $i_0 = 0,00798$	Současná hodnota výdajů na leasing	Výdaje na úvěr po zdanění	Odúročitel $i_0 = 0,00798$	Současná hodnota výdajů na úvěr
2021	131 291	0,99208	13 251	141 838	0,99208	140 715
2022	131 291	0,98423	129 220	127 505	0,98423	125 494
2023	131 291	0,97644	128 197	128 606	0,97644	125 576
2024	131 291	0,96871	127 182	129 753	0,96871	125 693
2025	131 291	0,96104	126 176	130 949	0,96104	125 847
Σ	656 456		641 026			643 325

Zdroj: Vlastní zpracování na Základě knihy Investiční rozhodování a dlouhodobé financování

Tabulka 13: Kvantifikace časově aktualizovaných výdajů s využitím zrychlených odpisů u úvěru

Rok	Výdaje na leasing po zdanění	Odúročitel $i_0 = 0,00798$	Současná hodnota výdajů na leasing	Výdaje na úvěr po zdanění	Odúročitel $i_0 = 0,00798$	Současná hodnota výdajů na úvěr
2021	131 291	0,99208	13 251	129 527	0,99208	128 501
2022	131 291	0,98423	129 220	114 168	0,98423	112 367
2023	131 291	0,97644	128 197	126 213	0,97644	123 239
2024	131 291	0,96871	127 182	138 303	0,96871	133 975
2025	131 291	0,96104	126 176	150 441	0,96104	144 579
Σ	656 456		641 026	658 652		642 661

Zdroj: Vlastní zpracování s pomocí knihy Investiční rozhodování a dlouhodobé financování

Vynásobením výdajů na leasing a výdajů na úvěr odúročitelem tedy vznikají diskontované výdaje na leasing a úvěr a jejich porovnáním se zjistí, která z forem financování je výhodnější. Financováním koupí na úvěr s využitím rovnoměrných i zrychlených odpisů se v obou případech dosáhlo vyšší hodnoty součtu diskontovaných výdajů za jednotlivé roky a lze tak konstatovat, že využití leasingu se jeví pro společnost jako efektivnější. V případě rovnoměrných odpisů činí rozdíl 2 299 Kč a v případě zrychlených odpisů jsou diskontované výdaje na úvěr větší o 1 635 Kč. Ve výdajích úvěru navíc nejsou započteny výdaje na povinné ručení, které jsou téměř zanedbatelné, avšak prohloubily by rozdíl mezi těmito formami financování a potvrdily výše uvedený výsledek. Při výpočtu diskontovaných výdajů obou variant bylo počítáno s částkami, které nezahrnovaly havarijní pojištění. Protože výsledný rozdíl výdajů nebyl příliš velký, záleželo by na zvolení instituce a její nabídky pojištění.

Výhodou při využití doplňkové služby od Raiffeisenbank Leasing by bylo zprostředkování havarijního pojištění leasingovou společností a přenechání zařizování potřebných úkonů s tím spjatých na společnost. V případě úvěru a zprostředkování tohoto pojištění individuálně by byla možnost výběru z větší škály nabídek, což by v případě zájmu o tento druh pojištění zvýhodňovalo klasickou formu financování, ale stále je tu riziko, že leasingové společnosti mají takové podmínky, kterých by při individuálním zařizování pojištění nebylo možno dosáhnout a bylo by tak výhodnější volit financování koupě automobilu využitím finančního leasingu. Je nutné také zmínit, že výhodnost byla posuzována dle výše výdajů, nikoliv na základě ekonomické efektivity. Jedním z předpokladů, podle kterého lze také posuzovat výhodnost volby financování, může být dopad na výši daně z příjmu. Při výpočtu diskontovaných výdajů bylo zjištěno, že větší daňové úspory by bylo dosaženo při financování prostřednictvím úvěru. Z toho tedy vyplývá, že není vhodné obecně porovnávat varianty financování pouze prostřednictvím některých ukazatelů, ale je třeba zvážit všechny ovlivňující faktory, které by mohly mít vliv a zvolit variantu, která bude pro podnik v dané finanční situaci ta nejvhodnější.

Skutečnosti, které by mohli ovlivnit rozhodování mezi formami financování a nijak nesouvisí s metodami výpočtů efektivnosti, jsou například administrativní náročnost, riziko inflace, doplňkové služby. Tyto faktory by spíše zvýhodňovaly leasing, ale je třeba brát v potaz také rizika z odcizení či to, kdo je vlastníkem předmětu financování apod.

Závěr

V této bakalářské práci byly v teoretické části pomocí metod deskripce a literární rešerše popsány základní principy financování podniku. Dále byly představeny vybrané alternativní formy financování podniku, konkrétně crowdfunding, leasing a faktoring a charakterizovány jejich specifika. Následoval popis, jakým způsobem tyto formy financování fungují a rovněž byly zmíněny skutečnosti a fakta, která se dají považovat u konkrétních forem za výhody, nevýhody či rizika. Součástí teoretické části byly rovněž zmínky o některých společnostech či platformách působících na českém i mezinárodním poli.

V praktické části závěrečné práce bylo cílem zodpovězení výzkumné otázky, která ze dvou forem dluhového financování je pro modelový podnik výhodnější. Zvolené formy financování byly úvěr a finanční leasing. Právě tyto dvě formy byly předmětem komparace výhodnosti financování v rámci případu modelového podniku, který se právě rozhoduje mezi financováním koupě nového automobilu prostřednictvím finančního leasingu či úvěru. Aplikováním dvou modelových postupů na smyšlený podnik, jejichž účel by měl být porovnání výhodnosti leasingu či koupě na úvěr, bylo dosaženo závěru, který udává, že v daném případě je výhodnější zdroj financování leasing. Tento výsledek byl však pouze na základě metody čisté výhody leasingu a metody diskontovaných výdajů na leasing a úvěr a je třeba podotknout, že rozdíl byl v obou případech relativně malý. Dalším předpokladem ke zvolení formy financování, která bude pro modelový podnik výhodnější, proto bylo zvážení dalších skutečností, faktů a podmínek týkající se těchto forem financování. Východiskem byla skutečnost, že v rámci podnikatelské činnosti modelového podniku nedošlo v minulosti k žádnému zničení ani odcizení automobilů, které podnik dosud využíval a využívá. Tato fiktivní firma také díky své dobré reputaci a neustálému dostatku práce nepomýšlí na možné riziko neschopnosti splácení a následného odebrání předmětu. Právě tyto aspekty a dále ještě možnost doplňkových služeb v rámci leasingu mě vedli k závěru, že výhodnější formou financování bude v tomto případě finanční leasing. Tento závěr je zároveň odpovědí na výzkumnou otázku, čímž jsem dosáhl stanoveného cíle této bakalářské práce.

Na závěr bych ještě rád konstatoval, že posouzení a srovnávání výhodnosti těchto forem financování velice záleží na finanční situaci, ve které se daný podnik nachází a také na předpokladech, které si při posuzování zvolí za nejpodstatnější. Svou roli mohou při výběru sehrát například výše úrokových a daňových sazeb, zvolená metoda odpisování nebo zadluženost firmy. V rámci výběru optimální metody financování je tedy dle mého názoru zapotřebí zvážit všechna rizika, porovnat výhody a nevýhody jednotlivých možností a určit předpoklady, na základě kterých se chce podnik rozhodovat a jsou pro něj hlavním vodítkem ke správné volbě.

Seznam použité literatury

- Odborná literatura

- Čížinská, R., 2018. *Základy finančního řízení podniku*, Praha: Grada Publishing.
- Hrdý, M. & Krechovská, M., 2009. *Finance podniku*, Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
- Kalouda, F., 2019. *Finanční řízení podniku*, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
- Kiseláková, D. & Šoltés, M., 2017. *Modely řízení finanční výkonnosti v teorii a praxi malých a středních podniků*, Praha: Grada Publishing.
- Kislíngerová, E., 2008. *Inovace nástrojů ekonomiky a managementu organizací*, V Praze: C.H. Beck.
- Kislíngerová, E., 2010. *Manažerské finance 3. vyd.*, V Praze: C.H. Beck.
- Mrkvička, J. & Strouhal, J., 2014. *Manažerské finance 3.*, aktualiz. vyd., Praha: Institut certifikace účetních.
- Kalouda, F., 2019. *Finanční řízení podniku*, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
- Režňáková, M., 2012. *Efektivní financování rozvoje podnikání*, Praha: Grada.
- Valach, J., 2010. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování 3.*, přeprac. a rozš. vyd., Praha: Ekopress.
- Wöhe, G. & Kislíngerová, E., 2007. *Úvod do podnikového hospodářství 2.*, přeprac. a dopl. vyd., V Praze: C.H. Beck.

- Online zdroje

- GoFundMe, 2021. GoFundMe: Why GoFundMe. *Gofundme.com*. Available at: <https://www.gofundme.com/c/why-gofundme> [Accessed May 7, 2021].
- Haas, P., Blohm, I. & Leimeister, J.M., 2014. *An Empirical Taxonomy of Crowdfunding Intermediaries*. Auckland. Available at: https://www.researchgate.net/publication/265844619_An_Empirical_Taxonomy_of_Crowdfunding_Intermediaries [Accessed May 7, 2021].
- Hithit, 2021. Hithit: Co je Hithit. *Hithit.com/cs/article/whatIsHithit*. Available at: <https://www.hithit.com/cs/article/whatIsHithit> [Accessed May 7, 2021].
- EUROPEAN BANKING AUTHORITY, 2015. Opinion of the European Banking Authority on lending-based crowdfunding. Available at: <https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/983359/f6106173-dc94-4d22-ade8-d40fce724580/EBA-Op-2015-03%20%28EBA%20Opinion%20on%20lending%20based%20Crowdfunding%29.pdf?retry=1> [Accessed May 7, 2021].
- European Commission, European Commission: Crowdfunding. *European Commission: Crowdfunding*. Available at: https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/crowdfunding-guide/types/p2p_cs [Accessed May 7, 2021].
- Corporate Finance Institute, 2021. Equity Crowdfunding. *Equity crowdfunding*. Available at: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/finance/equity-crowdfunding/> [Accessed May 7, 2021].

Steinberg, S. & DeMaria, R., *The Crowdfunding Bible*, read.me. Available at: <https://www.crowdfundingguides.com/The%20Crowdfunding%20Bible.pdf> [Accessed May 7, 2021].

Šindelka, V., 2007. Leasing jako univerzální finanční nástroj. *Finance*. Available at: <https://www.finance.cz/zpravy/finance/94343-leasing-je-univerzalni-financni-nastroj/> [Accessed May 7, 2021].

Ifaktoring, 2018. Faktoring pro každého podnikatele: O faktoringu. *Faktoring pro každého podnikatele*. Available at: <https://ifaktoring.cz/faktoring-od-a-do-z/#uvod> [Accessed April 24, 2021].

KB Faktoring, 2021. Ocenění nejlepší faktoringová společnost. *Factoringkb*. Available at: <https://www.factoringkb.cz/cs/o-nas/aktuality/oceneni-nejlepsi-factoringova-spolocnost-cr-10207> [Accessed May 7, 2021].

CLFA, 2021. STATISTIKY ASOCIACE FACTORINGOVÝCH SPOLEČNOSTÍ ČR. *Clfa.cz*. Available at: <https://www.clfa.cz/statistiky/informace-o-trhu/statistiky-asociace-factoringovych-spolocnosti-cr> [Accessed May 7, 2021].

Müllerová, L. & Škampa, J., 2007. Interpretace I - 12 Faktoring. *Národní účetní rada*. Available at: <http://nur.cz/interpretace/schvalene-interpretace/i-12/> [Accessed May 7, 2021].

Müllerová, L., 2009. Faktoring - jedna z hlavních forem financování malých a středních podniků. *Cjournal*. Available at: <https://www.cjournal.cz/files/8.pdf> [Accessed May 7, 2021].

- Právní normy

Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů

Seznam tabulek

Tabulka 1: Nabídka od Renault Trucks.....	28
Tabulka 2: Nabídka od banky Air Bank.....	28
Tabulka 3: Nabídka od Raiffeisenbank Leasing, s.r.o.....	29
Tabulka 4: Roční odpisová sazba v %	30
Tabulka 5: Koeficienty pro zrychlené odpisování.....	31
Tabulka 6: Zrychlené odpisy.....	32
Tabulka 7: Všechny potřebné ukazatele pro výpočet ČVL.....	32
Tabulka 8: Kvantifikace výdajů ve spojitosti s leasingem.....	34
Tabulka 9: Kvantifikace úroku podle umořovacího schématu.....	34
Tabulka 10: Kvantifikace výdajů spojených s úvěrem po zdanění a s využitím lineárních odpisů...	35
Tabulka 11: Kvantifikace výdajů spojených s úvěrem po zdanění a s využitím zrychlených odpisů	35
Tabulka 12:Kvantifikace časově aktualizovaných výdajů s využitím lineárních odpisů u úvěru	36
Tabulka 13: Kvantifikace časově aktualizovaných výdajů s využitím zrychlených odpisů u úvěru..	36

Evidence výpůjček

Prohlášení:

Dávám svolení k půjčování této bakalářské práce. Uživatel potvrzuje svým podpisem, že bude tuto práci řádně citovat v seznamu použité literatury.

Jméno a příjmení: Pavel Sloup

V Praze dne: 15.3. 2021

Podpis:

Jméno	Oddělení/ Pracoviště	Datum	Podpis